

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422201095
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6422201095.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočičkovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloletého X. bytom u matky, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, dieťa matky: H. G. P., J., narodenej XX. XX. XXXX, trvale bytom E. XXX, v konaní právne zastúpenej: JURAJ MACÍK advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Petelenova 4, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 54 459 958, a otca: H. J. F., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom L. XX, XXX XX L. L., v konaní právne zastúpeného: ProAdvokat, s. r. o., so sídlom Cementárska cesta 17, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 54 864 313, o nezhode rodičov pri vystaňovaní maloletého do cudziny, o odvolaní matky maloletého Nicolasa proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 22P/84/2022 - 196 z 31. augusta 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku II., ktorým okresný súd návrh matky zamietol m e n í tak, že udeľuje súhlas za otca maloletého s vystaňovaním maloletého X. F., nar. XX. XX. XXXX, štátneho občana SR, do Y. F.

II. Vo výroku I., ktorým okresný súd návrh otca na prerušenie konania zamietol zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

A.. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) zamietol návrh matky maloletého X. F., narodeného XX. XX. XXXX (ďalej aj „maloletý X.“ alebo „maloletý“) o nahradenia súhlasu otca maloletého X. (ďalej aj „otec“) s trvalým vystaňovaním maloletého X. do Y. konfederácie a o trovách konania rozhodol podľa ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z. z., Civilného mimospového poriadku (ďalej v texte len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Zároveň okresný súd zamietol návrh otca na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/60/2019.

1.1 V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že matka maloletého X. (ďalej aj „matka“) sa podaným návrhom, doručeným okresnému súdu dňa 12. 04. 2022 domáhala nahradenia súhlasu otca maloletého X. (ďalej aj len „otec“) s trvalým vystaňovaním maloletého X. F., narodeného XX. XX. XXXX do Y. konfederácie (ďalej aj „návrh“). V návrhu uviedla, že maloletý bol rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/60/2019 zverený do jej osobnej starostlivosti. Už počas súdneho konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/60/2019 bolo známou skutočnosťou, že žije v manželskom zväzku s manželom J. P., nar. XX. XX. XXXX. Ich manželstvo trvá od augusta 2020.

Manžel pracuje približne 15 rokov vo Y., kde žije v obci Matzendorf. Matka maloletého X. poukázala v návrhu ďalej na to, že životná úroveň vo Y. je na vyššom stupni v porovnaní so životnou úrovňou na Slovensku. Manžel matky sa zapojil v novembri 2020 do procesu naturalizácie, požiadal o dvojité občianstvo a momentálne u neho prebieha proces udelenia švajčiarskeho občianstva. Po príchode do Švajčiarska by s maloletým okamžite dostali povolenie na pobyt typu C, čo znamená na dobu neurčitú. Spolu s manželom sa rozhodli žiť a bývať vo Švajčiarsku, kde má manžel dlhodobé dobré zamestnanie, ohodnotené plne postačujúcim príjmom pre všetky potreby rodiny. Matka maloletého X. v návrhu tiež uviedla, že s manželom chcú mať ďalšie deti, a teda nevyhnutne nemusia pracovať, avšak v rámci Švajčiarska má so svojím vzdelaním množstvo príležitostí pre uplatnenie, a to nielen vo švajčiarskych ale aj v anglicky hovoriacich firmách a organizáciách. Matka maloletého X. dňa 06. 04. 2022 elektronickou poštou požiadala otca maloletého X. o udelenie súhlasu s vysťahovaním maloletého do Švajčiarska. Otec maloletého elektronickou správou zo dňa 10. 04. 2022 matke odmietol udeliť súhlas s vysťahovaním dieťaťa do cudziny.

1.2 Jednotlivé skutkové okolnosti daného prípadu okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku popísal tak, že: „K návrhu matka pripojila rodný list maloletého X., sobášny list matky s manželom J. P., z ktorého vyplýva že manželstvo uzatvorili dňa 8.8.2020, potvrdenie o výške príjmu manžela matky za mesiac Január 2022 vo výške 5365,75 Švajčiarskych frankov (ďalej len „CHF“) a správu o svojej pracovnej charakteristike od zamestnávateľa, z ktorej vyplýva, že manžela matky považujú za vzorného zamestnanca a počítajú s jeho spoluprácou aj naďalej. Ďalej matka predložila emailovú správu adresovanú otcovi, ktorou žiada otca o udelenie súhlasu s vysťahovaním mal. X. do Švajčiarska, emailovú správu otca adresovanú matke, ktorou otec vyjadril nesúhlas s vysťahovaním dieťaťa do cudziny. Z predloženej nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi prenajímateľom a nájomcom - manželom matky so začiatkom nájmu 1.2.2021 vyplýva prenájom nehnuteľnosti vo Švajčiarsku. Matka pripojila k návrhu aj fotodokumentáciu bytu, v ktorom majú ako rodina po presťahovaní do Švajčiarska bývať. Z predloženej správy Poradenského centra Zvolen zo dňa 25.3.2022 vyplýva, že na poslednom stretnutí dňa 21.3.2022 dieťa rozprávalo otvorene o zážitkoch z nedávnej dovolenky a že sa teší keď pôjde za manželom matky do Švajčiarska. Dieťa vyjadrilo myšlienku, že si je schopné predstaviť tam ísť žiť s matkou a manželom matky. Ďalej matka predložila oznámenie o zabezpečení školskej dochádzky dieťaťa vo Švajčiarsku spolu s formulárom - prihláškou.

Bol predložený rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/60/2019 -1610 zo dňa 14.1.2022, ktorým o.i. súd mal. X. zveril do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal prispievať na výživu mal. dieťaťa výživným vo výške 180 EUR mesačne a stretávanie otca s mal. súd upravil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. každý nepárny týždeň v roku v utorok od 14:30 h do 17:30 h za prítomnosti pracovníkov Centra pre deti a rodiny Úsmev ako dar (ďalej aj ako „CDR“), so sídlom Banská Bystrica, Severná 4 a matky. Matku súd zaviazal, aby mal. dieťa otcovi v stanovený deň a hodinu odovzdala pred vchodom do CDR a otcovi bola uložená povinnosť v stanovený deň a hodinu odovzdať dieťa pred vchodom do CDR matke. Matke bola uložená povinnosť dieťa na styk s otcom pripraviť a styk otcovi s maloletým umožniť. Súd stanovil aj predbežnú vykonateľnosť tohto rozsudku a uložil rodičom povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v CDR. Rozsudok v časti zverenia mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, určenia výživného a uloženia povinnosti rodičom podrobiť sa odbornému poradenstvu nadobudol právoplatnosť dňa 24.7.2022. Vo zvyšku bolo rozhodnutie rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17CoP/21/2022-1911 zrušené a vrátené okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Otec sa k podanému návrhu vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 19.7.2022.

Uviedol, že nesúhlasí a nikdy sa nestotožní s vysťahovaním maloletého syna do Švajčiarska. Toto rozhodnutie a návrh považuje za sebecké rozhodnutie matky dieťaťa. Otec uviedol, že má právo aj on byť v kontakte so synom a taktiež toto právo majú aj ďalší jeho dvaja synovia, ktorých má otec s terajšou partnerkou. Toto právo mu matka odopiera už dlhých 453 dní. Za posledných približne 20 mesiacov bol v kontakte so synom 81,5 h. Poukázal na to, že matka sa už približne 21 mesiacov vyhýba akejkolvek spolupráci s ÚPSVaR (Úradom práce, soc. vecí a rodiny) a Centrom pre deti a rodinu Úsmev ako dar. Uviedol, že matka nerešpektuje rozhodnutia súdu, rozhodnutia ÚPSVaR ani CDR. Účelovo a bez vedomia otca si našla súkromnú psychologičku PhDr. Pinkovú zo Zvolena, ktorú prezentovala že je klinická psychologička, pričom to nie je pravda. Taktiež si bez vedomia otca našla detskú psychiatricku MUDr. Fizíkovú zo Žiaru nad Hronom. Otec s výberom lekárky a psychologičky nesúhlasil, uviedol, že konajú neodborne, neprofesionálne a hlavne neobjektívne, pretože prípad rodiny poznajú len z rozprávania matky. Otec uviedol, že nemá žiadnu dôveru k práci MUDr. Fizíkovej a PhDr. Pinkovej.

Vždy bol ochotný spolupracovať s kýmkoľvek koho určil súd alebo ÚPSVaR, pretože sú to nestranné inštitúcie. Otec uviedol, že sa zúčastňoval všetkých predvolaní, ktoré mu boli doručené, čo sa o matke povedať nedá. Ďalej poukázal na to, že žiadne dovolenkové pobyty alebo akékoľvek krátkodobé výlety do zahraničia matke dieťaťa s maloletým nikdy nezakázal. Nemá na to žiadny dôvod. Namietal však, že matka ho o týchto udalostiach informuje na poslednú chvíľu alebo až následne. Vyjadril žiadosť, aby o všetkých veciach, čo sa týkajú maloletého syna informovala otca v dostatočnom predstihu. Otec záverom svojho vyjadrenia okrem iného uviedol, že nesúhlasí s trvalým vycestovaním dieťaťa, pretože podľa neho nie je vhodné vytrhnúť maloletého z domáceho prostredia, ktoré pozná od narodenia. Vzhľadom na narušenú psychiku dieťaťa nie je dobré, aby vycestoval niekde, kde nemá absolútne nikoho blízkeho okrem maminy a jej manžela. Poukázal na to, že v minulosti mal vždy pekný, úprimný a milujúci vzťah so synom, ktorý úplne prerušila matka. Od 30.1.2022 otec nemá absolútne žiadny kontakt so synom, lebo matka mu vôbec nedvíha telefón a taktiež neodpovedá na maily, v ktorých jej kladie otázky. K návrhu sa otec vyjadril aj prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním doručeným súdu dňa 19.7.2022, v ktorom uviedol:

Na Okresnom súde Banská Bystrica sp. zn. 302P/60/2019 prebieha konanie o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. V predmetnej veci podal otec návrh na príslušný súd z dôvodu, že mu matka neumožňovala v dostatočnej miere kontakt so synom. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici spisová značka 17CoP/21/2022 odvolací súd de facto vrátil vec takmer na začiatok, pričom vo veci bude určený znalec a bude realizovaný nový znalecký posudok, nakoľko musí byť znalcom posúdená najvhodnejšia forma stretávania sa otca s maloletým. Spis ma k dnešnému dňu cez 1900 strán, obsahuje niekoľko neodkladných opatrení, kedy sa styk realizoval v počiatočnom štádiu konania iba na základe nich. Neskôr matka už žiadne súdom vydané neodkladné opatrenie nerešpektovala a nerešpektuje ho ani dnes, keď Krajský súd v Banskej Bystrici nariadil neodkladné opatrenie uznesením zo dňa 30.6.2022 spisová značka 17CoPno/2/2022, ktorým zamietol návrh matky na zákaz styku otca s maloletým.

Otec uviedol, že z chronológie správania matky dieťaťa, jej postupu v konaní sp. zn. 32P/60/2019 a návrhu matky vo veci nezhody rodičov pri vystaňovaní maloletého do cudziny je nepochybné, že matka má jediný cieľ, ktorý de facto prezentovala podaním návrhu na zákaz styku otca s maloletým a tým je úplné a faktické odstrihnutie otca od maloletého, čo má byť dokonané práve účelovým vystaňovaním maloletého do Švajčiarska. Otec maloletého nebol ku dňu podania vyjadrenia s maloletým 456 dní v rade, pričom s maloletým strávil od začiatku roka 2021 spolu 81 hodín, t.j. necelé 3 dni. Všetko zároveň za súčasného úplného obmedzenia kontaktu otca s maloletým prostredníctvom telefonátov. Súčasná komunikácia matky ohľadom maloletého sa obmedzila na dve emailové správy mesačne. Otec žiadal podaný návrh matky ako nedôvodný zamietnuť.

Matka sa vyjadrila k vyjadreniu otca podaním doručeným súdu dňa 16.8.2022.

Poukázala na to, že otec dlhodobo ignoruje, že je to práve on, kto svojím necitlivým a neetickým konaním spôsobil synovi obrovské psychické vypätie, ktoré v spojení s ďalšími okolnosťami života maloletého X. v domácnosti otca spôsobili, že už od jesene 2020 boli zo strany ÚPSVaR v Banskej Bystrici pre maloletého dôrazne odporúčané návštevy klinického detského psychológa, ktorého matka vybrala podľa svojho najlepšieho vedomia a presvedčenia na prospech maloletého po tom, ako v januári 2021 maloletý X. po styku s otcom v jeho domácnosti javil výrazné prvky psychického rozrušenia a dekompenzácie. Po tomto poslednom styku s otcom X. už ďalej neunášal psychický nátlak otca a na základe konania otca bol nevyhnutný akútny zásah klinickej psychologičky, ktorej sa X. v rámci dlhodobej spolupráce napokon zdôveril so všetkým, čo u otca prežil. Dieťa sa dostávalo u otca do nezvratného stavu narušenia psychiky, ktorý dnes dospel do rozvoja posttraumatickej stresovej poruchy (PTSP), kde otec dieťa najmä manipuloval a donucoval k styku proti jeho vôli. Tiež dieťaťu bránil počas pobytu u neho v kontakte s matkou, čo dieťa absolútne neunášalo, keďže sa jedná o jeho najbližšiu vzťahovú osobu. Matka považuje za absolútne neprijateľné, aby bol maloletý vystavený takémuto psychickému tlaku zo strany otca. Poukázala ďalej na to, že styk s otcom mu spôsoboval značné psychické utrpenie a traumu, ktoré u neho vyvolali potrebu navštevovania ambulancie klinickej psychologičky a neskôr aj pedo-psychiatričky, ktoré navštevuje dodnes. Spôsobené psychické utrpenie a trauma pritom môžu u neho zanechať dlhodobú psychickú ujmu pri dospievaní a môžu vyvrcholiť v krajnom prípade aj do nezvratných či dlhodobých následkov. Stabilizácia maloletého v jeho prirodzenom výchovnom prostredí je nevyhnutným krokom preto, aby bola malému zabezpečená starostlivosť zodpovedajúca jeho najlepšiemu záujmu v milujúcom rodinnom prostredí matky a zároveň, aby mohol nájsť aj duševný pokoj a stabilné výchovné prostredie. Matka uviedla, že najlepším záujmom maloletého je osobná starostlivosť matky o dieťa a momentálne aj dočasné nestretávanie a nekontaktovanie maloletého zo strany jeho otca, ktorého osobu maloletý vníma

ako obzvlášť intenzívny stresor. Maloletý prostredníctvom výkonu súdnych rozhodnutí dlhodobo zažíva systémové donucovanie k realizácii práva na styk s oboma rodičmi teda aj s odmietaným otcom, pričom je k tomu donucovaný, aj keď mu to dokázane jatrí psychický stav. Matka zdôraznila, že už došlo k maximálnemu zníženiu kvality života dieťaťa (ktoré vyjadri vo vzťahu k styku so svojím otcom napokon až suicidné myšlienky), pre ktoré osobitne vznikla nutnosť zásahov psychiatra. Došlo k odopieraniu jeho základných práv, najmä práva, aby sa v konaniach jeho sa týkajúcich, prihliadlo na jeho názor. Matka poukázala na to, že dieťaťu nijak styku s otcom nebráni, je ale čiastočne bezmocná voči tomu, čo napáchal otec na dieťati a v rámci svojich možností rieši stav dieťaťa v kooperácií s odborníkmi, teda v praxi vlastne nesie zodpovednosť aj za konanie otca, pretože maloletému ubližoval. Poukázala na to, že právo na rovnocenný styk s oboma rodičmi u dieťaťa ide do úzadia v momente, ak dieťaťu škodí, pretože vtedy sa nedeje v jeho najlepšom záujme.

Matka sa dôrazne ohradila voči invektívam otca, že ňou podaný návrh je motivovaný jej vlastnými sebeckými záujmami. Poukázala na to, že vo vzťahu k maloletému X. nikdy nekonala a nekoná sebecky, ale v spojení s jej manželom starostlivo zväžili každú maličkosť len v záujme syna a na jeho prospech. Matka ďalej uviedla, že väzby momentálne medzi otcom a maloletým dlhodobo nie sú vytvorené a preto momentálne ani nemôže dôjsť k ich pretrhnutiu, pretože tu už dlhé roky pretrváva stav vychádzajúci z toho, že vzťah maloletého X. a jeho otca nebol adekvátne vybudovaný. Otec svojím konaním dal sám na dlhodobej báze jasne najavo, že nedisponuje schopnosťou zabezpečiť pre maloletého X. zdravý emocionálny vývoj a jeho duševné zdravie, pretože neustále uprednostňoval a uprednostňuje svoje vlastné záujmy. Nedokázal svojho maloletého syna vychovávať, pretože syn nemal a nemá k nemu dôveru a citový vzťah bol už v tom čase, keď sa styk ešte ako tak uskutočňoval, u neho potlačený. Otec maloletého navyše v reakcii na to, prejavoval v danom čase necitlivé ofenzívne riešenie snahy o vytvorenie vzťahu s maloletým X., čo od januára 2021 spôsobilo extrémne ťažkosti pri akejkolvek snahe odovzdať X. otcovi na styk.

Matka s otcom komunikuje výlučne vecne v intenciách svojej informačnej povinnosti a výlučne o synovi, jeho aktivitách, škole, zdraví a mimoškolských aktivitách. H. poukázala na to, že nemá záujem vylúčiť otca zo života maloletého dieťaťa a potom ako bude maloletý pripravený na kontakt a styk so svojím otcom, matka v tom maloletého Nicolasa bude rovnako podporovať. Matka na záver poukázala na to, že aktuálne je nevyhnutná u mal. kludová fáza, to znamená dopriať dieťaťu pokoj od pocitov nátlaku a donútenia na kontakt a styk s otcom. Ide aj o závery pedo-psychiatričky dieťaťa, pričom ak podľa odborníčky bude dieťa nútené k stretávaniu s otcom, hrozí riziko s premeškania.

Matka uviedla, že otec bol osobne na konzultáciách u psychologičky PhDr. Pinkovej aj u psychiatričky MUDr. Fízikovej, a v tomto súd jasne zavádza. Za účelom prezentovania svojej verzie bol otec prizvaný k lekáre dňa 19.10.2021 a to isté platí aj pokiaľ ide o klinickú psychologičku PhDr. Pinkovú. Otec z vlastnej vôle odmieta spoluprácu s psychologičkou a psychiatričkou maloletého, čím preukazuje, že mu nezáleží na stave dieťaťa, ale len na tom, aby v zásade negoval všetko, čo sa nedeje podľa jeho predstáv.

Poukázala aj na to, že maloletý toho času odmieta stretávanie so svojím otcom, pričom nebolo nikde preukázané, že príčinou negatívneho postoja maloletého dieťaťa, by bolo správanie či úmyselné ovplyvňovanie zo strany matky. Samotný X. vyslovil odmietavý postoj k stretávaniu sa s otcom a opakovane výslovne usvedčil svojho otca z jeho neprípustného konania. Nie je tak pravdou, že maloletý má „nechuť“ stretávať sa s otcom ako konštatuje otec. Maloletý má aj na základe lekárskeho správ zo zážitkov s otcom rozvinuté PTSP. Má úzkosť, strach a suicidné úvahy spojené s osobou otca. Rovnako nie je pravda ani tvrdenie, podľa ktorého sa zdravotný stav dieťaťa zhoršuje bez zrejmeho konkrétneho dôvodu spočívajúceho v osobe otca. V kontraste s tým totiž maloletý opakovane pomenoval všetky dôvody, ktoré spočívajú v otcovi a tieto boli súdu predstavené ako skutočnosti zaznamenané v správach odborníkov, a to počnúc správou detskej psychologičky PhDr. Gottierovej z roku 2019. Otec maloletého na dlhodobej báze konal a koná proti vôli dieťaťa vo všetkých jeho životných veciach a aktuálne maloletému opäť bráni v tom, čo si sám maloletý želá. Matka v celom rozsahu trvala na podanom návrhu a žiadala aby mu súd vyhovel.

K svojmu vyjadreniu pripojila správu zo psychologického vyšetrenia PhDr. Janky Gottierovej zo dňa 30.4.2019, z ktorej vyplýva, že (v čase vyhotovenia správy) rodičia nežili v spoločnej domácnosti cca 3 roky. Podľa informácií matky, kontakt dieťaťa s otcom bol v úvode realizovaný na podnet matky, matka popisovala nedostatočný záujem o dieťa zo strany otca v období po ich rozchode. Následne otec navštevoval dieťa aj v mieste bydliska matky, kontakt prebiehal aj počas víkendov u otca s prenocovaním dieťaťa. Komunikácia rodičov podľa popisu bola čoraz náročnejšia, konfliktná a dieťa bolo svedkom neprímeranej komunikácie rodičov. Matka uvádzala verbálne aj fyzické agresívne prejavy zo strany otca. V tom čase bolo dieťa odmietavé ku kontaktu s otcom, otec o kontakt javil záujem a dožadoval sa ho. Matka žila v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, mala priateľa s ktorým nežili v spoločnej

domácnosti. Otec podľa informácií od matky mal v tom čase priateľku, dieťa s ňou počas pobytu u otca bývalo v kontakte. Aktuálne situáciu v rodine riešil ÚPSVaR, rodinu navštívila dňa 26.4. 2019 kolízna opatrovníčka Mgr.Belanská. Údaje v anamnéze boli poskytnuté zo strany matky dieťaťa. Ako dôvod psychologického vyšetrenia bolo uvedené poruchy spánku dieťaťa a vzťahové problémy v rodinnom prostredí. U dieťaťa boli zistené prejavy neurotického vývinu. Dieťa jednoznačne percipovalo výrazný konflikt rodičov, bolo citovo naviazané na matku s tendenciou jej ochrany. S matkou zážitková rovina bohato nasýtená. K otcovi aktuálne zaujímalo dieťa negativisticky postoj, bolo odmietavé ku kontaktu s otcom, tieto emočné postoje negatívne prekryvajú aj možnú zážitkovú rovinu s otcom, ktorá sa javila toho času nie je dostatočne sytená. Tlak na násilné stretávanie s otcom je kontraproduktívny, vzhľadom k potrebe korekcie a úpravy vzťahu dieťaťa s otcom a celkovej sanácie vzťahovej línie s otcom v kontexte osobnostného vývinu dieťaťa a jeho identity. Aktuálna situácia v rodinnom prostredí a vzťahoch je významnou etiologickou súvislosťou spúšťajúcej neurotizácie v osobnostnom vývine dieťaťa a je predpoklad, že sa negatívne podieľa aj na uvádzaných poruchách spánku. Bolo odporúčané okrem iného upraviť komunikáciu rodičov, psychologické poradenstvo oboch rodičov s možnosťou spolupráce s ÚPSVaR. V rámci sanácie situácie neodporúčala psychologička násilný kontakt dieťaťa s otcom.

Matka ďalej pripojila k svojmu podaniu fotodokumentáciu, ktorá má preukazovať návštevu bydliska manžela matky vo Švajčiarsku a výlety matky spolu s manželom a dieťaťom vo Švajčiarsku.

Matka pripojila aj vyjadrenie MUDr. Ivety Fizíkovej, súkromnej psychiatrickej ambulancie pre deti a dospelých k zdravotnému stavu dieťaťa zo dňa 13.6.2022, z ktorej vyplýva, že v mesiaci 12/2021 bolo zaznamenané reaktívne výrazné zhoršenie stavu dieťaťa so suicidálnymi ideami s rizikom z premeškania. Bol podaný podnet na ÚPSVaR v Banskej Bystrici na urgentné riešenie situácie, Napriek závažnosti stavu bez žiadnej odpovede či realizácie intervencie. V období mimo uvedených podnetov bol stav maloletého prevažne kompenzovaný. Od 26.4.2022 bolo zaznamenané opätovné výrazné zhoršenie stavu dieťaťa s nástupom úzkostnej symptomatiky a somatizácií, s narušením spánku, hyporexiou a neurotickými prejavmi a opätovne hroziacim rizikom z premeškania. Zhoršenie stavu opätovne viazané na plánované stretnutie s otcom za asistencie CDR Úsmev ako dar. Dňa 3.5.2022 bola prevedená kontrola na ambulancii s matkou pacienta s doporučením úpravy pôvodnej liečby, s odporúčením domácej liečby, s obmedzeným všetkých negatívnych traumatizujúcich podnetov. Počas posledných kontrol s maloletým boli zachytené pozitívne zmeny, v zmysle mierneho zlepšenia psychického stavu domácou liečbou. Bola doporučená kooperácia s detskou psychologičkou, detským psychiatrom resp. so súdnym znalcom z odboru detskej psychiatrie a psychológie.

Matkou bolo predložené vyjadrenie A. G., bytom horné J. XXX, XXX XX L. L. - K., z ktorého vyplýva, že dňa 1.8.2021 mal byť svedkom situácie, kedy mal byť realizovaný styk otca s dieťaťom.

Z matkou predloženého stanoviska jej manžela o.i. vyplýva, že vo Švajčiarsku má zabezpečenú riadnu prácu a bývanie, je pripravený na rodinný život v tejto krajine spolu s matkou a mal. X.. Túži po riadnom rodinnom živote spoločne vo Švajčiarsku a žiada, aby súd nahradil prejav vôle otca mal. X. aby sa mohla manželka a maloletý za ním presťahovať.

. Z lekárskeho správ mal. X. vystavaných PhDr. Pinkovou - klinickým psychológom (správy zo dňa 25.8.2022, 6.7.2022, 30.4.2022, 9.5.2022) a MUDr. Fizíkovou - detskou psychiatrickou (správy zo dňa 15.12.2021, 23.3.2022, 10.5.2022, 4.7.2022, 27.7.2022) vyplýva zdravotný stav mal. dieťaťa, diagnóza, predpísané lieky, prebiehajúca terapia a odporúčané závery.

Matka v priebehu konania predložila nájomnú zmluvu v nemeckom jazyku s dátumom 10.7.2022 na prenájom nehnuteľnosti v obci Matzendorf vo Švajčiarsku.

. Zo správy zo šetrenia pomerov zo dňa 23.8.2022 vyplýva:

Sociálne šetrenie v domácnosti matky bolo vykonané 26.7.2022. Úrad realizoval sociálne šetrenie v domácnosti matky vo vopred dohodnutom termíne dňa 26.07.2022. V domácnosti bola zastihnutá matka, mal. X. a stará matka maloletého. Matka žije s mal. synom v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve otca matky. Ide o jednoposchodový dom, kompletne zariadený, udržiavaný v čistote. Mal. X. má k dispozícii samostatnú detskú izbu, kde má vytvorený priestor na oddych, hru i prípravu do školy. Matka sa vyjadrila k svojim pomerom. Je zamestnaná vo firme STAVIT STAR s.r.o. v Banskej Bystrici na pozícii výkonný manažér. Jej mesačný príjem je cca 800 €. Je poberateľkou prídavku na dieťa vo výške 30 €. Matka uviedla, že vyživovaciu povinnosť vo výške 180 € si otec plní, aj keď nepravidelne. Matka opísala aj osobné, zárobkové pomery svojho manžela p. P. a zároveň podrobne opísala bytové pomery a soc. život manžela vo Švajčiarsku, kde sa pripravujú na spoločný život.

Mal. X. bude od septembra 2022 žiakom 4. ročníka Základnej školy v E.. Matka uviedla, že mal. X. je v škole spokojný, má tam kamarátov. Navštevuje školský klub detí a aj záujmové krúžky. Matka uviedla, že všetok svoj voľný čas venuje výhradne synovi. Trávia ho spoločne napr. jazdou elektrobicykli alebo

paddleboardu na jazerách v Banskej Štiavnici. Podľa jej vyjadrenia má X. spolužiakov, kamarátov v blízkosti ich domu, aj v dedine. Na detský tábor sa podľa vyjadrenia matky X. necíti. Ošetrojúcou lekárkou mal. X. je MUDr. Kvoriová. Matka úrad informovala, že so synom navštevuje klinickú psychologičku PhDr. Pinkovú vo Zvolene a detskú psychiatrickú MUDr. Fízikovú v Žiari nad Hronom, od ktorej má predpísaný liek Spitomin. Podľa vyjadrenia matky syn liek užíva podľa potreby, keď je vystavený stresu, napr. v súvislosti s otcom, k čomu došlo naposledy v septembri 2021 po ich spoločnom stretnutí. Od vtedy má podľa matky X. strach a odmieta s otcom nie len osobné stretnutia, ale aj telefonický kontakt. Matka spomenula, že v minulosti sa stávalo, že otec bral syna nasilu. Matka sa vyjadrila, že vzťah medzi synom a otcom nie je vytvorený. Zároveň dodala, že nebráni v styku otca so synom, avšak jediná rešpektuje to, že mu tento styk škodí. Uviedla, že syn mal v súvislosti so stykom s otcom suicidiálne sklony, zažíval u otca muky. Matka uviedla, že otec syna natáčal, taktiež natáčal ju u nej doma od brány. Matka uviedla, že otec nehľadá riešenia ale naopak neguje X. stav, neprijíma čo mu X. povie, napr. že mu syn povedal, že s ním nechce byť.

Počas sociálneho šetrenia bol vykonaný rozhovor s mal. X. v jeho detskej izbe bez prítomnosti matky. Rozhovor bol vedený primerane jeho veku i rodinnej situácii. Aj s prihliadnutím na žiadosť matky pred rozhovorom s X. sa úrad v rozhovore zameril výhradne na tému vysťahovania X. a nie rozbor rodinných vzťahov. Mal. X. bol sa na začiatku rozhovoru javil dojmom, že nemá o rozhovor záujem. Neskôr uviedol, že sa chce presťahovať do Švajčiarska. Podľa neho sú tam lepšie podmienky a môže tam mať lepšiu budúcnosť. Sám od seba spomenul otca, o ktorom sa vyjadril, že otec J. mu bráni v tom, aby sa presťahoval do Švajčiarska. Spomenul J., uviedol, že tak volá matkinho manžela, že si vie predstaviť žiť vo Švajčiarsku s mamou a J.. Uviedol, že tu nemá nikoho, kto by mu po presťahovaní chýbal. Uviedol, že vo Švajčiarsku bude chodiť do školy, kde bude mať učiteľku len pre seba.

Dňa 27.06.2022, na druhý deň po realizácii sociálneho šetrenia v domácnosti matky, ako aj rozhovoru s mal. X. sa na úrad dostavila matka mal. dieťaťa. Upozornila na to, že ešte v deň šetrenia zaslala úradu mail s informáciou o akútnom zhoršení psychického stavu mal. X. po rozhovore úradu s ním.

O zdrav. stav mal. X. boli predložené úradom správy JUDr. Fízikovej lvyty zo dňa 10.5.2022, vyjadrenie MUDr. Fízikovej k zdrav. stavu mal. dieťaťa zo dňa 13.6.2022 a zo dňa 23.3.2022, lekárska správa zo dňa 24.5.2022, 29.6.2022 a žiadosť MUDr. Fízikovej o urgentné riešenie situácie zo dňa 20.12.2021 a správa zo dňa 15.12.2021. Boli predložené správy Poradenského centra vo Zvolene od PhDr. Denisy Pinkovej o prebiehajúcej terapii mal. Nicolasa zo dňa 25.3.2022.

Záverom správy bolo konštatované, že je nepochybné, že mal. dieťa má právo na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov, má právo na styk s oboma rodičmi. Na prerušenom kontakte otca so synom, prípadne na ich nevytvorenom vzťahu, ako uvádza matka, je potrebné pracovať v súčinnosti s odborníkmi. Úrad má za to, že vysťahovaním mal. do cudziny by boli obmedzené práva mal. dieťaťa a zahatané akékoľvek možnosti práce odborníkov na obnove vzťahu medzi otcom a synom.

Zo správy ÚPSVaR Banská Bystrica zo šetrenia pomerov zo dňa súd zistil:

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/60/2019 zo dňa 14.01.2022, právoplatným dňa 24.07.2022, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 17CoP/21/2022 zo dňa 30.06.2022, právoplatným dňa 24.07.2022, ktorým bolo rodičom uložené výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornej porade v Centre pre deti a rodiny Úsmev ako dar, Severná 4, Banská Bystrica a otcovi uložená povinnosť prispievať na výživu mal. vo výške 180,00 € mesačne a vo zvyšnej časti bol rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/60/2019 zo dňa 14.01.2022 zrušený a vrátený na ďalšie konanie. Zároveň uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 17CoPno/2/2022 zo dňa 30.06.2022, právoplatným dňa 24.07.2022, bol upravený styk otca s mal. X. na každý nedeľný deň v roku v utorok od 14:30 hod. do 17:30 hod. za prítomnosti pracovníkov Centra pre deti a rodiny Úsmev ako dar, so sídlom Severná 4, Banská Bystrica a matky.

Úrad vykonal pohovor s otcom a sociálne zisťovanie v domácnosti otca. Otec vyčíslil svoje výdavky. Uviedol, že pracuje pre Ministerstvo vnútra SR ako vedúci pracovník, a jeho mesačný príjem je približne 1930,00 € netto. Otec má ďalšiu výživovú povinnosť voči dvom mal. deťom. Byva spolu s partnerkou, jej mal. synom R. z predchádzajúceho vzťahu a ich spoločnými synmi mal. J. a mal. V. v 3-izbovom byte, ktorý je vo vlastníctve otca. Byt pozostáva z predsiene, kúpeľne s WC, kuchyne, obývacíky, izby otca s partnerkou a mal. J. a izby mal. X. s mal. R.. Maloletý má v domácnosti otca vytvorené vhodné podmienky na pokojný odpočinok, hru, stravovanie, hygienu, podmienky pre zdravý fyzický a psychický vývin.

Bola pripojená aj správa CDR Úsmev ako dar zo dňa 4.8.2022, z ktorej okrem iného vyplýva, že spolupráca rodičov s centrom bola započatá na základe predošlej komunikácie s Úradom práce, soc.

vecí a rodiny v Banskej Bystrici. So spoluprácou súhlasil a podpísal ju len otec. Stanovisko matky bolo odmietavé, matka sa nezúčastnila plánovaných stretnutí okrem jedného dňa 12.4.2022 bez maloletého X. Zo správy ZŠ a MŠ Jastrabá zo dňa 27.5.2022 vyplýva, že mal. zvláda učivo, riadne si plní školskú dochádzku, jeho správanie je v súlade so školským poriadkom. Spolupráca matky so školou je veľmi dobrá, šk. Poplatky sú zaplatené včas. Mal. navštevuje v škole záujmový krúžok.

Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 25P/83/2022 vyplýva, že dňa 13.6.2022 matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd povolil dočasné vysťahovanie mal. X. na územie Švajčiarskej konfederácie s účinnosťou odo dňa nariadenia neodkladného opatrenia. Návrh matky bol uznesením č.k. 25P/83/2022-132 zo dňa 30.8.2022 zamietnutý. Rozhodnutie nie je právoplatné.

Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 25Em/3/2022 vyplýva, že dňa 19.8.2022 bol otcom podaný návrh na súdny výkon rozhodnutia o úprave stretávania otca s mal. dieťaťom, kde exekučný titul je uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17CoPno/2/2022 zo dňa 30.6.2022, v zmysle ktorého je otec na základe neodkladného opatrenia oprávnený stretávať sa s mal. X. každý nepárny týždeň v roku v utorok od 14:30 h do 17:30 h za prítomnosti pracovníkov Centra pre deti a rodiny Úsmev ako dar. Matka j povinná mal. otcovi odovzdať v stanovený deň a hodinu pred vchodom do Centra pre deti a rodiny Úsmev ako dar a otec je povinný maloletého matke v stanovený deň a hodinu odovzdať pred vchodom do Centra pre deti a rodiny Úsmev ako dar. Matka je podľa rozhodnutia povinná maloletého na styk s otcom pripraviť a styk otcovi s maloletým umožniť. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o úpravu výkonu rod. práv a povinností k mal. vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/60/2019. Týmto uznesením bol zamietnutý návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala uložiť otcovi zákaz styku s maloletým.

Matka aj otec na pojednávaní dňa 31.8.2022 podrobne odprezentovali svoje návrhy a postoje k danej otázke vysťahovania mal. dieťaťa do cudziny ako aj celkového vzťahu medzi rodičmi a mal. dieťaťom.

Z listinného dôkazu predloženého na pojednávaní dňa 31.8.2022 matkou (správa klinických psychológov Mgr. Ľudovíta Novotu a Mgr. Diany Bultmanovej zo dňa 11.03.2022, ktorej sa matka zúčastnila a s účelom vyšetrenia: psychodiagnostika osobnosti, s dátumom vyšetrenia 01.03.2022) súd zistil, že, aktuálne sa v klinickom obraze u matky manifestujú známky dlhodobého stresu (mierne zníženie kognitívneho výkonu, prežívanie vystupňovanej úzkosti poruchy spánku, hypersenzitivita na podnety spojené s kontaktom so synovým otcom) osobnosť matky premorbídne zrelá a diferencovaná bez tendencie k manipulácií druhých aktuálne zúžená so známkami traumatizácie.

Právny zástupca otca podal na pojednávaní dňa 31.8.2022 návrh na prerušenie konania, až do právoplatného skončenia konania vo veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/60/2019.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, kolízneho opatrovníka a oboznámením listinných dôkazov a pripojených spisov, pričom zistil skutkový stav uvedený v bodoch 1. - 10. Čo sa týka predloženého listinného dôkazu, a to vyjadrenia p. A. G., súd listine nemohol priznať dôkaznú silu, pretože nešlo o výpoveď, resp. vyhlásenie svedka po jeho riadnom zákonom poučení a ani o čestné vyhlásenie. Osobu p. G. súd nemal zaradenú vo vzťahu k účastníkom konania a teda ani z tohto hľadiska súd nemohol posúdiť dôveryhodnosť uvádzaných skutočností, ako aj subjektívny uhol pohľadu tejto osoby.“

1.3 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku odcitoval ustanovenie § 35, § 43 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej v texte aj „Zákon o rodine“), § 164 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj „CSP“) a uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh matky na nahradenie súhlasu otca s vysťahovaním maloletého do cudziny nie je dôvodný. Konštatoval, že matka svoj návrh odôvodnila najlepším záujmom maloletého X.. Argumentovala tým, že maloletý má vo Švajčiarsku pripravené všetky podmienky pre svoj ďalší život, poukázala na vyššiu životnú úroveň v tejto krajine a do budúcnosti na zabezpečenie lepších možností dieťaťa. V neposlednom rade matka svoj návrh odôvodnila zdravotným stavom maloletého dieťaťa, o ktorom predložila okresnému súdu lekárske správy detskej psychiatričky a psychologičky. Otec maloletého s podaným návrhom matky nesúhlasil a svoj postoj odôvodňoval najlepším záujmom

maloletého dieťaťa a právom dieťaťa ako aj jeho samotného na styk s dieťaťom, ktorý by bol odšťahovaním dieťaťa úplne znemožnený. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku viedol, že pri rozhodovaní vo veciach starostlivosti o maloletých súd dbá na to, aby boli zachované nielen rodičovské práva obidvoch rodičov, ale aby bolo predovšetkým zachované práva maloletého dieťaťa a jeho najlepší záujem. Podľa okresného súdu je prirodzené, že každý z rodičov vidí dobro dieťaťa zo svojho subjektívneho uhla pohľadu, preto je potrebné a aj nevyhnutné, aby bol poskytnutý na vec objektívny, nestranný pohľad, po zvážení všetkých argumentácií účastníkov konania a po vyhodnotení vykonaných dôkazov. V uvedenej súvislosti okresný súd poukázal ďalej na konanie prebiehajúce na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/60/2019 ako aj na konania vedené na Okresnom súde Žiar nad Hronom. Poukázal tiež na odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici vo sp. zn. 17CoPno/2/2022, vydaného dňa 30. 06. 2022, kde sa krajský súd uviedol dôvody, pre ktoré nevyhovel návrhu matky maloletého na uloženie zákazu styku otca s maloletým. Za danej skutkovej situácie maloletého dieťaťa a jeho rodičov, medzi ktorými pretrváva konflikt, pri existencii rozsiahleho spisového materiálu a súdnych rozhodnutí, ktoré boli doposiaľ vydané vo veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/60/2022 a vo veci vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 25P/83/2022, nemožno podľa okresného súdu považovať rozhodnutie súdu v danej veci za prekvapivé rozhodnutie. Konštatoval, že sa stotožnil s odôvodnením súdnych rozhodnutí vydaných vo vyššie uvedených konaniach, týkajúcich sa maloletého X., ktorých závery je podľa okresného súdu možné aplikovať aj na skutkový stav zistený v tomto konaní.

1.4 Vo vzťahu k návrhu matky maloletého X., ktorý je predmetom tohto konania, považoval okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku za potrebné uviesť, že pohnútky matky na vystaňovanie do cudziny, tak ako ich matka opísala v podanom návrhu ako aj na pojednávaní, sú plne pochopiteľné a za iných okolností (za normálneho fungovania vzťahu dieťaťa s otcom) aj podporiteľné. Návrh matky však okresný súd považoval za zle načasovaný, pretože za prvoradé považoval riešenie momentálnej situácie medzi otcom a maloletým X. a s tým súvisiaceho zdravotného stavu dieťaťa. Vystaňovaním maloletého X. do Švajčiarska by sa podľa názoru okresného súdu problém nevyriešil, dokonca by sa mohlo stať, že by sa väzba otca s dieťaťom nenávratne prerušila. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že matka maloletého X. svojím doterajším konaním nepreukázala, že bude nápomocná a že poskytne súčinnosť pri realizovaní styku otca s dieťaťom. Za hlavnú príčinu tohto extrémneho stavu okresný súd považoval konflikt a nekomunikáciu medzi rodičmi. Zdôraznil, že každý z rodičov maloletého X. hľadá chybu a dôvody tohto stavu u druhého rodiča. Namiesto riešenia situácie a napriek tomu, že rodičom maloletého X. bola súdom uložená povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v centre pre deti a rodiny „Úsmev ako dar“, rodičia maloletého X. naďalej vyostrujú vzájomné vzťahy a spôsobujú tak svojmu dieťaťu stav, do akého sa dostalo nie vlastným pričinením. Situácia vyžaduje okamžité asistovanie odborníkov rodičom. Okresný súd týmto apeloval na matku, ktorá podľa jeho zistenia dlhodobo nespolupracuje ani s ÚPSVaR ani s vybraným akreditovaným subjektom, aby bola nápomocná pri realizácii kontaktu otca so synom. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že „matka nemôže očakávať, že súd podporí jej odchod spolu s maloletým dieťaťom do cudziny bez toho, aby bol vykonaný aspoň pokus o napravenie vzťahu otca s dieťaťom“. Konštatoval, že vzhľadom k tomu, že matka maloletého spolupracuje len s odborníkmi zo súkromnej ambulancie a súkromného centra, nemal možnosť objektívne posúdiť efektívnosť liečebných postupov a odporúčaní“. Zároveň okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že zdravotný stav dieťaťa je prvoradý a závery psychiatricky je potrebné rešpektovať. V záujme ochrany maloletého dieťaťa pred negatívnym vplyvom konfliktu rodičov je potrebné, aby s odborníkmi spolupracovali obidvaja rodičia. Vo vzťahu k psychiatrickou maloletého odporúčanému pobytu maloletého vo Švajčiarsku za prítomnosti matky a jej manžela, okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že nie sú vylúčené krátkodobé pobyty dieťaťa s matkou vo Švajčiarsku, s ktorými otec v minulosti súhlasil a mohli by byť pre dieťa prínosom („byť mu nápomocný“). Za súčasného psychického rozpoloženia dieťaťa však okresný súd trvalé presťahovanie a s tým spojené zmeny (trvalá zmena prostredia, školy, lekárov, jazyková bariéra a pretrhnutie tunajších vzťahových väzieb) považoval za nevhodné. Za prvoradé okresný súd považoval stabilizovanie zdravotného stavu dieťaťa ako aj celkovej situácie. Zároveň považoval za potrebné uviesť, že je potrebné zmeniť aj prístup otca k synovi a za pomoci odborníkov citlivo a postupne obnoviť ich komunikáciu a stretávanie sa. Toho času však nie je podľa okresného súdu vhodné na dieťa tlačiť a nútiť ho do stretnutí v aktuálnom psychickom rozpoložení, pretože to môže pôsobiť na dieťa kontraproduktívne a stresujúco. „Situácia sa však nezlepší bez pomoci matky, ktorá je momentálne

pre dieťa jediná istota a dieťa prirodzene zdieľa jej názory a to aj bez toho, aby bolo matkou aktívne ovplyvňované“.

1.5 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že podľa § 43 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Maloletý X. svoj názor prezentoval pred psychologičkou ako aj pred kolíznym opatrovníkom. Pri vyhodnotení vyjadreného názoru maloletého X. odísť s matkou do Švajčiarska, okresný súd vychádzal z toho, že dieťa vo veku 9 rokov vie síce zrozumiteľne sformulovať svoj názor (a to na základe chápania určitých skutočností, ktoré sú mu okolím prezentované), vzhľadom na momentálne citové a psychické rozpoloženie dieťaťa, však súd nemohol dieťa vypočuť. Dieťa bolo vypočuté kolíznym opatrovníkom, následkom čoho u maloletého došlo k zhoršeniu psychického stavu. Uvedená reakcia dieťaťa podľa okresného súdu preukazuje, že názor dieťaťa môže byť ovplyvnený jednak jeho zdravotným stavom a jednak skutočnosťou, že momentálne je dieťa výhradne v spoločnosti matky, ktorá má na vec jednoznačný názor. Je potom podľa okresného súdu prirodzené, že tento názor zdieľa aj dieťa. Podľa názoru okresného súdu maloletý X. nedokáže vyhodnotiť všetky dôsledky, ktoré trvalé vystaňovanie do cudziny so sebou prináša, a to zvlášť za situácie, v ktorej sa momentálne nachádza. Z uvedených dôvodov, aj napriek vyjadrenému názoru maloletého X., okresný súd návrh matky zamietol, argumentujúc tým, že prihliadol na záujem dieťaťa, ktorým je právo na zachovanie rovnocenného vzťahu k obidvom rodičom.

1.6 V závere odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že zamietol návrh otca maloletého X. na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/60/2022, a to z toho dôvodu, že na rozhodnutie o prerušení konania neboli splnené podmienky, pretože predmetom konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/60/2022, nie sú také skutočnosti alebo otázky, vyriešenie ktorých by malo význam pre rozhodnutie v tejto veci. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica sa bude už rozhodovať len o úprave styku otca s maloletým X., pretože ostatné výroky rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/60/2022 - 1610 zo dňa 14. 01. 2022 sú už okrem výroku o úprave styku otca s maloletým právoplatné, pričom o návrhu matky na udelenie súhlasu s vystaňovaním maloletého X. do Švajčiarska bolo možné podľa okresného súdu rozhodnúť na základe skutočností zistených z odôvodnenia rozsudku č. k. 32P/60/2022-1610 zo dňa 14. 01. 2022, na základe skutkových tvrdení účastníkov tohto konania, listinných dôkazov a pripojených spisov.

2. Proti výroku II., ktorým okresný súd návrh matky zamietol, podala matka maloletého X. v zákonnej lehote odvolanie, ktoré odôvodnila ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a ustanovením § 62 ods. 1 CMP.

2.1 V úvodnej časti odvolania matka maloletého X. zhrnula dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie a uviedla, že zo spisu ako aj z činnosti súdov prvej inštancie, ako aj súdu odvolacieho vo veciach starostlivosti o maloletého X., je známa skutočnosť, že „otec maloletého X. svojim necitlivým konaním a psychickým nátlakom spôsobil maloletému X. obrovské psychické vypätie, ktoré v spojení s ďalšími okolnosťami života maloletého X. v domácnosti otca spôsobili, že maloletý X. je aktuálne psychiatrickým pacientom. Maloletý X. je pritom dieťa, ktoré bolo zdravé a je nadpriemerne šikovné. Jeho psychický stav bol úplne v poriadku až do momentu, kedy doň zasiahol otec, ktorý mu zapríčinil psychické problémy“. V nadväznosti na uvedené matka maloletého X. v odvolaní zdôraznila, že bez ohľadu na to, kde by mal styk otca s maloletým X. prebehnúť, vrátane asistovaného styku, kontakt maloletého s otcom a pokusy oň, tvoria pre dieťa škodlivé následky v oblasti jeho psychiky a psychosomatiky. Maloletý X. reaguje na osobu otca negatívne, nech sa nachádza kdekoľvek a až sekundárne reaguje aj na súvisiace okolnosti ako napr. na domácnosť otca. Je tomu tak podľa matky maloletého X. preto, že „dieťa sa u otca dostávalo do nezvratného stavu narušenia psychiky, ktorý dospel do rozvoja posttraumatickej stresovej poruchy (ďalej aj „PTSP“). Maloletý X. dlhodobo a opakovane odmieta styk s otcom, pričom nátlak na uskutočňovanie styku maloletého X. s otcom, resp. iného kontaktu maloletého X. s otcom, mal podľa matky maloletého doteraz vždy iba kontraproduktívne následky. Vystaňovanie sa maloletého X. do Švajčiarska, sa v kontexte známych okolností na strane maloletého, nijako nedotkne podmienok na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb medzi maloletým a otcom, pričom základným faktom v tomto smere podľa matky maloletého je, že maloletý X. žije od roku 2013 na území Slovenskej republiky a ani napriek tejto skutočnosti si za vyše deväť rokov svojho života nevytvoril s otcom žiadne vzťahové väzby.

Uviedla, že „právna prax a ani právna teória sa neformuje v tom duchu, že vystaňovaním dieťaťa do cudziny - v tomto prípade do Švajčiarskej konfederácie, dôjde k zamedzeniu kontaktu dieťaťa a rodiča. Samotná vzdialenosť v zásade vôbec nie je dôvodom takéhoto tvrdenia“.

2.2 Matka maloletého X. s poukazom na ust. § 63 CMP v odvolaní navrhla, aby odvolací súd vykonal dokazovanie nižšie uvedenými listinnými dôkazmi. Ďalej uviedla, že psychiatrická maloletého X. MUDr. Iveta Fíziková (ďalej aj „psychiatrická maloletého“), v lekárskej správe z vyšetrenia maloletého zo dňa 27. 07. 2022 uviedla, že po stretnutí maloletého so sociálnymi pracovníkmi eviduje akútne zhoršenie stavu maloletého X. na podklade PTSP; z ďalšieho vyjadrenia psychiatricky maloletého zo dňa 03. 10. 2022 vyplýva, že dôvodom uvedeného stavu maloletého X. bol pocit jeho bezmocnosti. V uvedenej súvislosti psychiatrická maloletého konštatovala, že stresogénna záťaž maloletého X. aktuálne výrazne presahuje jeho adaptačné mechanizmy, pričom je u neho zistená symptomatika traumatizácie s rozvojom PTSP. Dôsledkom stavu dieťaťa je aj dyssomnia a nočné desenie. „Pri vystavení stresogénnym podnetom - tlak na stretnutie s otcom, či vypočúvanie pracovníkmi kolízneho opatrovníka, resp. centra Úsmev ako dar, pretrváva riziko skratového konania s možnými suicidálnymi tendenciami“. Matka maloletého k odvolaniu ďalej pripojila vyjadrenie MUDr. Fízikovej zo dňa 03. 10. 2022, v ktorom sa psychiatrická maloletého vyjadrila súhrnne k zdravotnému stavu maloletého X. v pozorovanom období marec 2022 - september 2022. Uviedla, že u maloletého X. pretrváva zhoršenie zdravotného stavu, ktoré je viazané na zvýšenú stresogénnu záťaž, ktorou je plánované alebo hroziace stretnutie s otcom, pohovory s pracovníkmi z rôznych inštitúcií, bez kooperácie s detskou psychologičkou, kedy dieťa prežíva permanentný stres a úzkosť nezávisle na jeho rozumovom uvažovaní. V takých situáciách sa maloletý X. javí rezignovane, odmietavo a uzavreto v rámci emočného odpojenia reality, pričom psychiatrická zdôraznila, že toto správanie maloletého môže byť mylne interpretované ako porucha správania, ale v skutočnosti ide o dôsledky riadne zisteného psychického stavu maloletého, nie o poruchu jeho správania. MUDr. Fíziková v predmetnom vyjadrení ďalej uviedla, že v sledovanom období bolo u maloletého X. opakovane zaznamenané „riziko z premeškania“, s čím súvisí tiež možné riziko ohrozenia života maloletého X. pri vystavení tejto stresogénnej záťaži. Po niekoľkých týždňoch terapie a eliminácie stresogénnych podnetov, MUDr. Fíziková zaznamenala, že došlo k miernemu zlepšeniu stavu maloletého X.. Konštatovala, že pri kontrolných vyšetreniach stále pretrvávali symptómy PTSP, a to v súvislosti s témou styku maloletého s otcom, a to aj asistovaného styku. MUDr. Fíziková, vo svojom vyjadrení ďalej zdôraznila, že sa zhoduje s vyjadrením PhDr. Pinkovej, uvedeným v jej správe z 25. 08. 2022, že pri budovaní ďalšieho potenciálneho vzťahu s biologickým otcom je jednoznačne potrebné rešpektovať vážnosť psychického stavu maloletého a nespochybňovať odborné lekárske či psychologické nálezy. Rovnako je dôležité poskytnúť maloletému odstup od celej situácie a vytvoriť mu priestor, aby sa sám spontánne a bez nátlaku rozhodol obnoviť kontakt s biologickým otcom. Trvalý pobyt maloletého X. vo Švajčiarsku za prítomnosti matky maloletého a jej manžela, psychiatrická maloletého odporučila aj v potvrdení, ktoré spísala dňa 28. 09. 2022. V lekárskej správe z kontrolného vyšetrenia zo dňa 28. 09. 2022 MUDr. Fíziková skonštatovala, že na podklade redukcie stresogénnej záťaže, ktorou je kontakt s otcom eviduje u maloletého Nicolasa zlepšenie stavu, avšak pri PTSP naďalej existuje riziko z premeškania a je potrebné obmedziť stresogénnu záťaž maloletého X.. Matka maloletého X. v odvolaní ďalej poukázala na správu PhDr. Pinkovej zo dňa 25. 08. 2022, ktorú PhDr. Pinková spísala po kontrolnej terapii maloletého, kde PhDr. Pinková uviedla, „že v priebehu sedení s maloletým X. aplikuje rôzne terapeutické „hru využívajúce a projektívne metódy (aby dieťa nebolo atakované priamymi otázkami). Podané informácie sú bezvýhradne získané zo šetrenia formou projektívnych diagnostických metód a terapeutických pozorovaní a priamo od dieťaťa. Zákonný zástupca, ktorý na terapiu s dieťaťom prichádza, je prizvaný ku komunikácii výhradne až po terapii z dôvodu zhrnutia terapie a jeho informovania o potenciónných zmenách v psychickom stave dieťaťa“. Psychologička maloletého ďalej uviedla, že budovanie vzťahu maloletého X. s biologickým otcom si vyžaduje rešpektovanie vážnosti psychického stavu dieťaťa, nespochybňovanie odborných lekárskeých a psychologických záverov, Poukázala na to, že biologický otec bol vyzývaný k spolupráci aj dňa 28. 04. 2021 na jedinom osobnom stretnutí so psychologičkou, avšak už o vážnosť stavu dieťaťa a informácie o ňom záujem neprejavil.

2.3 Matka maloletého X. v odvolaní ďalej uviedla, že už viac ako 2 roky je vydatá, a teda svoj rodinný život chce konečne začať naplno žiť a svoju rodinu rozvíjať a nechať rozrastať, a to bez ohľadu na v písomnom vyjadrení vyjadrené dehonestujúce tvrdenia otca, bezprecedentne útočiace na jej túžbu po plnohodnotnom rodinnom živote a po ďalších deťoch. Nakoľko predmetom konania je otázka nahradenia súhlasu otca pri vystaňovaní maloletého X. a nie pri vystaňovaní matky, potom podľa matky vyvstáva

otázka, kto má okrem matky maloletému X. poskytovať osobnú starostlivosť tak, aby sa to dialo v intenciách najlepšieho záujmu maloletého, keď matka odíde žiť za svojim manželom do Švajčiarska, navyše keď aj maloletý X. jasne vyjadril svoju vôľu a pranie, že aj on si želá vystať sa do Švajčiarska a súčasne sú na to splnené podmienky aj v zmysle zabezpečenia stabilného a kompletného zázemia v Matzendorfe vo Švajčiarskej konfederácii.

2.4 V nadväznosti na uvedené matka maloletého X. v odvolaní uviedla, že pri rozhodovaní vo veciach starostlivosti o maloletých, musí súd rešpektovať základné zásady, na ktorých je založený Zákon o rodine. Jednou zo základných zásad Zákona o rodine, je aj zásada vyjadrená v článku 5, v zmysle ktorej záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých vyplýva nielen zo Zákona o rodine, ale aj z početných medzinárodných dokumentov, ktorými je Slovenská republika viazaná, povinnosť dôsledne rešpektovať, chrániť a najmä prihliadať na názor maloletého dieťaťa. Článok 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa, dieťaťu zaručuje právo na posúdenie jeho najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú, tak vo verejnej ako aj v súkromnej sfére. Pre dieťa je dôležité, aby výchovné prostredie, v ktorom vyrastá bolo stabilné. Taktiež aj z usmernení Výboru ministrov rady Európy o súdnictve, zohľadňujúc potreby detí vyplýva, že pri posudzovaní záujmu dieťaťa by mali byť v prvom rade dôkladne posúdené názory a stanoviská dieťaťa. Právo dieťaťa byť vypočuté je jednou zo štyroch hlavných zásad Dohovoru OSN o právach dieťaťa. Vystať maloletého X. do Švajčiarska koreluje s práním a vôľou maloletého Nicolasa, pričom pre akékoľvek rozhodnutie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je podstatným posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa.

2.5 Matka maloletého X. v odvolaní ďalej uviedla, že v konaní nebolo preukázané, že by maloletý X. vyjadril svoj názor, že chce žiť vo výchovnom prostredí matky a že sa chce s ňou vystať do Švajčiarska, len z toho dôvodu, že zdieľa názory a postoje matky. V tomto smere sa jedná podľa matky maloletého o nesprávnu domnienku súdu prvej inštancie, ktorej podkladom nie je obsah spisu. Intelektové schopnosti maloletého X. sú v pásmo nad priemeru, rovnako aj jeho slovná zásoba. Maloletý X. je plne schopný správne vnímať udalosti, jeho pamäťové schopnosti sú adekvátne členené, podržanie v pamäti je stabilné, nemá tendenciu vymýšľať si, preto možno jeho prejavený názor považovať za konštantný a relevantný. Ten opäť maloletý X. vyjadril aj po šetrení kolízneho opatrovníka, a to dňa 01. 08. 2022 v ambulancii MUDr. Fizíkovej. Podľa matky maloletého X. a je zjavné, že maloletý Nicolas už opakovane vyjadril, že zažil u otca negatívne veci a taktiež to, že túži po vystať do cudziny. Súd prvej inštancie dospel preto na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a v dôsledku toho nesprávne nebral ako významnú okolnosť na zreteľ názor maloletého X., ktorý jasne vyjadril záujem vystať sa do Švajčiarska a byť aj naďalej v osobnej starostlivosti matky, čo plne koreluje s jeho najlepším záujmom. V uvedenej súvislosti matka maloletého X. v odvolaní uviedla, že úlohou súdu nie je názor maloletého spochybňovať a najmä nie vtedy, keď je dieťa zo spochybňovania jeho autentickej v stave bezmocnosti, čo podľa matky maloletého jasne vyplýva z obsahu dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu.

2.6 V súvislosti s uplatnenými odvolacími dôvodmi matka maloletého X. súdu prvej inštancie v odvolaní vytkla, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a že vec nesprávne právne posúdil, keď návrh matky maloletého X. považoval za nesprávne načasovaný s poukazom na to, že medzi maloletým X. a jeho otcom sú prerušené väzby. Zdôraznila, že pri nezmenenom skutkovom stave veci neexistuje žiadna garancia vybudovania týchto väzieb, pričom aj samotný súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že nie je vhodné na maloletého X. tlačiť a nútiť ho do stretnutí s otcom v aktuálnom psychickom rozpoložení. Súd prvej inštancie ale v kontexte súčasného skutkového (skutočného) stavu veci v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku vôbec neuviedol, čo považuje „za aspoň vykonaný pokus o napravenie vzťahu maloletého X. s otcom, pretože k pokusom o styk otca s maloletým X. už v minulosti došlo opakovane, za hodnotené obdobie niekoľkých rokov veľakrát, a to aj po rozhodnutí súdu prvej inštancie vo veci sp. zn. 32P/60/2019. Súd prvej inštancie tak síce návrh matky maloletého označil za predčasne podaný, avšak ani časovo a ani s poukazom na konkrétny účel sa nevyjadril, kedy bude takýto návrh považovať za vhodný, keďže mal už teraz preukázané všetky z právneho hľadiska relevantné skutočnosti. Rovnako nie je podľa matky maloletého spravodlivé trestať maloletého X., matku a jej manžela za správanie otca maloletého a jeho dôsledky vo sfére maloletého. Maloletý X. má vo Švajčiarsku zabezpečené všetky podmienky na vystať, pričom ak súd zvažoval najlepší záujem dieťaťa, tak rozhodne nie je v

jeho najlepšom záujme, aby sa maloletý X. proti svojej vôli zdržiaval v štáte, kde traumaticky vníma styk s otcom a je mu bránené odísť na miesto, kde sa podľa vyjadrení psychiatricky a psychologičky, môže jeho psychický stav, ktorý mu navodil jeho otec, poriadne zastabilizovať. Matka maloletého X. v odvolaní ďalej uviedla, že súd prvej inštancie nesprávne rozhodol, keď svojím rozhodnutím maloletého X. udržiava v tlaku na uskutočňovanie jeho práva na styk s otcom, resp. aspoň pokusu o jeho uskutočňovanie, v dôsledku čoho sa súd prvej inštancie rozhodol zadržiavať maloletého X. na území Slovenskej republiky, čím ho však ohrozuje na živote a zdraví, pretože stykom s otcom hrozí maloletému X. „riziko z premeškania“, tak ako to vyplýva z lekárskeho správ MUDr. Fízíkovej a PhDr. Pinkovej a na podklade toho mu neumožňuje odísť do krajiny, kde má v osobnej starostlivosti svojej matky možnosť plnej obnovy psychického zdravia, čo v konečnom dôsledku môže podľa matky maloletého X. v zmysle správy MUDr. Fízíkovej a PhDr. Pinkovej viesť k zlepšeniu vzťahu maloletého X. s biologickým otcom. Súd prvej inštancie tak podľa matky maloletého dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súčasne rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v tom, že súd prvej inštancie zjavne nesprávne považoval za vyšší záujem dieťaťa a jeho právo na zachovanie rovnocenného vzťahu k obom rodičom a v kontexte známych okolností najmä k otcovi, ktorého maloletý X. odmieta, pričom toto právo maloletého X. na zachovanie rovnocenného vzťahu k obidvom rodičom malo byť súdom prvej inštancie porovnané s názorom dieťaťa a tiež malo byť porovnané v pomere k právu dieťaťa na život a zdravie, na ochranu dôstojnosti, ako aj na duševný, telesný a citový vývin a v pomere k právu dieťaťa na jeho zotrvanie v osobnej starostlivosti matky a na zachovanie jeho výchovného prostredia a na s tým súvisiace bezpečie dieťaťa, do ktorých práv môže byť zvlášť intenzívne zasiahnuté, pokiaľ bude súdom prvej inštancie preferované právo maloletého X. na zachovanie rovnocenného vzťahu k obidvom rodičom. Súd prvej inštancie podľa matky maloletého rovnako dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, z toho dôvodu, že označil za konkrétny dôvod pre zamietnutie návrhu matky potrebu budovania vzťahu dieťaťa s otcom, pričom ale maloletý X. otca odmieta. Psychický stav maloletého X. sa priebežne zlepšuje, avšak len z dôvodu, ktorý konštatuje v správe zo dňa 03. 10. 2022 MUDr. Fízíková, t. j. z dôvodu eliminácie styku a kontaktu maloletého X. s otcom a tiež z dôvodu eliminácie vypočúvania a inštitucionálneho preťažovania maloletého X.. Vo vzťahu k obavám súdu prvej inštancie, ktorý vyjadril pochybnosť, že trvalé presťahovanie sa maloletého X. a s tým spojené zmeny (trvalá zmena prostredia, školy, lekárov, jazyková bariéra a prerušenie tunajších vzťahových väzieb) sú aktuálne pre maloletého X. nevhodné, matka maloletého X. v odvolaní poukázala na závery PhDr. Pinkovej a MUDr. Fízíkovej, vyjadrené v pripojených správach, z ktorých vyplýva, že trvalé vysťahovanie sa maloletého X. s matkou do Švajčiarska mu je odporúčané, a teda nie je kontraindikované v žiadnom smere. Aj z uvedeného dôvodu je podľa matky maloletého rozhodnutie súdu prvej inštancie rozhodnutím majúcim vady konania, a to z toho dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam o nevhodnosti vysťahovania maloletého X. do Švajčiarskej konfederácie s poukazom na jeho aktuálny psychický stav. V uvedenej súvislosti matka maloletého X. v odvolaní zdôraznila, že spolu s manželom maloletému X. zabezpečili nadštandardnú adaptáciu na prostredie a to tým, že ho tam opakovane brávali na kratšie pobyty, a teda maloletý X. už toto prostredie pozná, v škole bude mať individuálneho učiteľa nemeckého jazyka, pričom súd prvej inštancie mal zároveň vykonaným dokazovaním preukázané, že maloletý X. je v oblasti cudzích jazykov veľmi zdatný, čo znamená, že táto skutočnosť netvorí pre jeho vysťahovanie žiadnu prekážku. Okrem toho maloletý Nicolas má v mieste bydliska vo Švajčiarsku slovenského kamaráta, s ktorým sa navzájom poznajú.

2.7 V závere odvolania matka maloletého X. uviedla, že vysťahovanie maloletého X. do Švajčiarska môže podľa jej názoru vzťahu s otcom rozhodne viac pomôcť ako mu ublížiť. Vysťahovanie maloletého X. do Švajčiarska môže tiež maloletému X. pomôcť pri regenerácii a saturácii jeho psychického stavu. Navyiac, podľa matky maloletého platí, že prebiehajúce odborné spolupráce maloletého s klinickou psychologičkou a detskou psychiatrickou budú môcť bez problémov prebiehať aj naďalej po vysťahovaní, a to predovšetkým online formou. Súd prvej inštancie podľa matky maloletého X. nesprávne rozhodol, keď svojím rozhodnutím maloletého X. v zásade udržiava v tlaku na uskutočňovanie jeho práva na styk s otcom, resp. aspoň pokusu o jeho uskutočňovanie, v dôsledku čoho sa súd prvej inštancie rozhodol zadržiavať maloletého X. na území Slovenskej republiky, na základe čoho mu neumožňuje vysťahovať sa do krajiny, kde má v osobnej starostlivosti svojej matky možnosť plnej obnovy psychického zdravia, ktorá skutočnosť (obnova psychického zdravia maloletého X.) v konečnom dôsledku môže viesť k zlepšeniu vzťahu maloletého X. s biologickým otcom. Súd prvej inštancie tak podľa matky maloletého dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým záverom a zároveň jeho rozhodnutie

vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v tom, že nesprávne považoval za vyšší záujem dieťaťa jeho právo na zachovanie rovnocenného vzťahu k obidvom rodičom, a to v kontexte známych okolností týkajúcich sa jeho vzťahu k otcovi, ktorého maloletý X. odmieta. V uvedenej súvislosti matka maloletého X. v odvolaní uviedla, že právo maloletého X. na zachovanie rovnocenného vzťahu k obidvom rodičom malo byť súdom prvej inštancie porovnané s názorom dieťaťa.

2.8 Na základe skutočností uvedených v odvolaní matka maloletého X. navrhla, aby odvolací súd o odvolaní matky maloletého proti odvolaním napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 388 CSP rozhodol tak, že povolí vystaňovanie maloletého X. F., nar. XX. XX.XXXX, štátneho občana SR na územie Švajčiarskej konfederácie.

3. Kolízny opatrovník maloletého vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že zotráva na svojich vyjadreniach uvedených v správe zo dňa 23. 08. 2022, ako aj na svojich vyjadreniach uvedených na pojednávaní konanom dňa 31. 08. 2022. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky maloletého ďalej uviedol, že sa stotožnil s odvolaním napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie.

4. Otec maloletého X. vo vyjadrení k odvolaniu matky prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že „súd prvej inštancie predmetnú právnu vec správne posúdil, keď návrh matky v celom rozsahu zamietol a na základe dôkazov, ktoré vykonal, dospel ku správnym skutkovým záverom, a to najmä z nasledovných dôvodov: Pokiaľ matka maloletého poukázala v odvolaní na zhoršujúci sa psychický stav maloletého, ktorý mu mal spôsobiť otec, pričom v odvolaní doslova uviedla, že mu otec spôsobil „obrovské psychické vypätie“, tak uvádza, že na Okresnom súde Banská Bystrica prebieha konanie vedené pod sp. zn. 32P/60/2019 o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému X.. V predmetnej právnej veci podal návrh na príslušný súd on ako otec dieťaťa z dôvodu, že mu matka neumožňovala v dostatočnej miere kontakt s maloletým synom. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 17CoP/21/2022, odvolací súd vrátil vec (v časti týkajúcej sa úpravy styku otca s maloletým) takmer na začiatok, pričom vo veci bude určený znalec a bude vypracovaný nový znalecký posudok, nakoľko musí byť znalcom posúdená najvhodnejšia forma stretávania sa otca s maloletým. V uvedenej súvislosti otec maloletého Nicolasa uviedol, že spis Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/60/2019 má k dnešnému dňu cez 2.000 strán. Spis obsahuje niekoľko neodkladných opatrení, pričom styk otca s maloletým sa v počiatočnom štádiu konania realizoval iba na ich základe. Neskôr matka maloletého už podľa otca žiadne súdom nariadené neodkladné opatrenie nerešpektovala a nerešpektuje ho ani v súčasnosti, keď Krajský súd v Banskej Bystrici nariadil neodkladné opatrenie uznesením zo dňa 30. 06. 2022, sp. zn. 17CoPno/2/2022, ktorým zamietol návrh matky na zákaz styku otca s maloletým, z ktorého uznesenia otec maloletého vo vyjadrení k odvolaniu matky od citoval odsek 6.2 a odsek 6.3 odôvodnenia. V nadväznosti na citáciu odseku 6.2 a odseku 6.3 odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoPno/2/2022, otec maloletého X. vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že stav maloletého X. je podľa predkladaných správ stále horší a horší, a to napriek tomu, že sa maloletý X. s otcom nestretáva. MUDr. Fizíková vychádza z údajov uvádzaných matkou maloletého, o ktorých pravdivosti vzhľadom na doterajší priebeh nestretávania sa s maloletým Nicolasom pochybuje. Matka maloletého na jednej strane argumentuje tým, že vzťahy maloletého s otcom sa po vystaňovaní maloletého do Švajčiarska nenarušia, budú sa môcť ďalej rozvíjať, no zároveň sama tvrdí, že otec so synom žiadny vzťah vytvorený nemá, čo je aj v kontexte dôkazov predložených otcom najmä v konaní sp. zn. 32P/60/2019, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica, podľa otca maloletého absurdné tvrdenie. Argumentácia matky maloletého prejavovým názorom maloletého, je podľa otca maloletého prejavom dôkaznej núdze matky, ktorá tvrdí, že presťahovanie maloletého do Švajčiarska je prianím maloletého, pričom toto tvrdenie matky je podľa otca maloletého účelové a „je len prirodzeným postojom maloletého dieťaťa, ktorému bolo presťahovanie do cudziny zrejme prezentované ako hotová vec a otec svojim nesúhlasom s vystaňovaním tieto plány matky na faktické odstrihnutie od maloletého syna zmaril, čo je podľa otca maloletého dôvod, prečo maloletý X. vníma otca negatívne“. V závere vyjadrenia k odvolaniu matky maloletého otec maloletého uviedol, že tri roky po rozpade vzťahu s matkou maloletého, od decembra 2015 do konca roka 2018, nemusel iniciovať žiadne súdne konanie, nakoľko do toho času mu matka nebránila v styku s maloletým. Situácia sa náhle zmenila na prelome rokov 2018 a 2019, keď matku maloletého informoval, že má vážny vzťah s terajšou priateľkou, s ktorou vychováva spoločných synov J. (2 roky), V. (10 mesiacov) a syna priateľky R. (9,5 roka), ktorý je rovesníkom maloletého X.. Všetky zdravotné problémy maloletého X. sa začali až v roku 2019, do toho času matka s maloletým X. nenavštívila žiadnych odborníkov. „Matkin postoj je odzrkadlením skutočnosti, že sa do dnešného dňa vnútorne nevyporiadala s rozchodom s otcom maloletého“. V závere vyjadrenia k odvolaniu matky, otec

maloletého navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

5. Matka maloletého X. vo vyjadrení k vyjadreniu otca okrem iného uviedla, že maloletý X. je psychiatrickým pacientom, pričom detská psychiatrička už dlhší čas poukazuje na nevyhnutnosť obmedzenia kontaktu maloletého s otcom, rovnako odporučila ako dôležité obmedziť aj vypočúvania maloletého pracovníkmi kolízneho opatrovníka, či pracovníkmi „Úsmevu ako dar“, pretože opakované kontaktovanie a vypočúvanie dieťaťa vedie k sekundárnej traumatizácii dieťaťa. „S poukazom na závery, ktoré zistili mnohí odborníci pracujúci s maloletým X. a ktoré matka už predložila v súdnych konaniach, otec maloletého X. dlhodobo vie, že maloletý X. má problémy spojené s jeho osobou a so stykom, resp. kontaktom s ním. Rovnako dobre otec maloletého X. vie, že maloletý X. je psychiatricky ošetrovaný pre rozvinutú posttraumatickú stresovú poruchu (PTSP).

5.1 Okrem už zmienenej PTSP, psychiatrička maloletému podľa matky maloletého diagnostikovala aj iné zdravotné ťažkosti súvisiace so stresom. Zdôraznila, že po narodení maloletého Nicolasa sa o neho jeho otec nezaujímal, tak ako je to vo fungujúcich rodinách obvyklé. Keď bol maloletý X. starší, najmä na prelome rokov 2018 a 2019, začal si otec maloletého „zrazu silene vynucovať kontakt s maloletým X., pre ktorého to bola nová skutočnosť, na ktorú nebol pripravený a adaptovaný, preto jeho správanie k otcovi bolo maladaptívne, na čo ale otec maloletého nereagoval citlivým prístupom, ale silovo a nátlakovo (tak, že dieťa napriek plaču a kriku odniesol a naložil do svojho auta, aby si ho odviezol na styk s ním)“. V uvedenej súvislosti matka maloletého X. vo vyjadrení k vyjadreniu otca maloletého uviedla, že otec má podľa vlastných tvrdení za to, že matka maloletého voči nemu bojuje. Keďže však otec maloletého na to nemá žiadny skutočný ani konkrétny pomenovaný dôvod, myslí si, že otec maloletého nesprávne priznáva váhu svojej jedinej, ale najjednoduchšej interpretácii toho, prečo ho maloletý X. odmieta. Skutočné dôvody maloletého X. sú však jednak empirické (ako sa jeho vzťah s otcom od narodenia budoval) a jednak vedeckými poznatkami zistené. Odmieta tvrdenie otca maloletého, že vedie proti nemu boj, resp. že narúša vzťah otca s dieťaťom, prípadne, že otca vykresľuje pred maloletým negatívne. V uvedenej súvislosti poukázala matka maloletého na lekársku správu MUDr. Fizíkovej zo dňa 15. 12. 2021, v ktorej je uvedená skutočnosť zachytená. V závere vyjadrenia k vyjadreniu otca maloletého matka maloletého uviedla, že pokiaľ otec maloletého odmieta prijať závery psychiatričky a psychologičky maloletého, a to len na základe toho, že matka je tou osobou, ktorá sprevádza maloletého na terapie a ktorá pri komunikácii s odborníkmi uvádza, ako dieťa prežilo čas od poslednej kontroly, toto popieranie zo strany otca nemá podľa matky žiadnu váhu, pretože uvedené odborničky používajú pri práci schválené odborné, diagnostické, liečebné, terapeutické a profylaktické postupy a diagnostiku vykonávajú na základe vlastných zistení vyplývajúcich zo spolupráce s pacientom, ktorým je v tomto prípade maloletý X.. S poukazom na skutočnosti uvedené v predmetnom vyjadrení, matka maloletého zotrvala v celom rozsahu na podanom odvolaní a žiadala, aby odvolací súd jej apelačnému návrhu vyhovel.

6. Matka maloletého X. sa vyjadrila aj v podaní zo dňa 01. 12. 2022, kde uviedla, že otec maloletého žiada, aby sa syn X. s ním stretol pod hrozbou výkonu rozhodnutia, napriek skutočnosti, že dieťaťu spôsobil ťažkú psychickú ujmu, zistenú a ošetrovanú detskou psychiatrickou MVDr. Ivetou Fizíkovou. Uviedla, že zo správ MUDr. Fizíkovej, ktorá X. a dlhodobo vyšetruje vyplýva, že X. má sklony k suicídnym úvahám v spojitosti so stretnutím s osobou otca. Ďalej uviedla, že maloletý Nicolas nezvláda dôsledky nátlaku, ktorý je na neho neustále vyvíjaný, keď je aj momentálne nútený, každé dva týždne sa zúčastňovať stretnutia s otcom, hoci aj za prítomnosti matky, v centre Úsmev ako dar a má z toho psychickú traumu. Tento neustály a pravidelný tlak ho udržiava v traumatizujúcom strese v pravidelne sa opakujúcich intervaloch a neumožňuje mu dostať sa do psychickej rovnováhy a pohody. Ďalej uviedla, že vystaňovanie maloletého X. do Švajčiarska prebrala aj s psychiatrickou X., ktorá vystaňovanie maloletého X. do Švajčiarska považuje za vhodné, dokonca pre X. z hľadiska psychického stavu aj za prospešné, s možnosťou trvalej stabilizácie jeho stavu.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k vyjadreniu matky zo dňa 01. 12. 2022 uviedol, že zotráva na svojich vyjadreniach uvedených v správach ku konaniu sp. zn. 25P/83/2022 o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia na nahradenie súhlasu otca s vystaňovaním maloletého do cudziny, ku konaniu sp. zn. 25Em/3/2022 o návrhu otca na nariadenie výkonu rozhodnutia, ako aj ku konaniu sp. zn. 22P/84/2022 o návrhu matky vo veci nezhody rodičov pri vystaňovaní maloletého do cudziny.

8. Otec maloletého vo vyjadrení zo dňa 12. 01. 2023 uviedol, že „je až neuveriteľné koľko klamstiev si prečítal na svoju osobu“. Je to podľa neho dôkaz toho, ako veľmi ho matka maloletého a jej blízke osoby, s ktorými matka žije v jednej domácnosti, nenávidí. Zdôraznil, že od ich rozchodu (december 2015) do dnešného dňa, žije matka maloletého v jednej domácnosti so svojimi rodičmi, ako v Banskej Bystrici, tak aj v E., aj keď všade tvrdí pravý opak. Ďalej zdôraznil, že so synom X. nebol v osobnom kontakte už nepretržite 634 dní. Za posledné dva roky bol v kontakte s X. cca 81,5 hod. Uviedol, že syna X. naposledy počul v telefonickom rozhovore dňa 30. 01. 2022, čo je skoro rok. Od tohto dátumu mu matka maloletého nezodvihla mobilný telefón ani raz. So synom X. sa nevie spojiť absolútne žiadnym spôsobom lebo ho matka maloletého zablokovala na synovom mobilnom telefóne. Matka maloletého mu bráni v akomkoľvek kontakte so synom. Ďalej uviedol, že matka maloletého nerešpektuje žiadne súdne rozhodnutie, preto žiadal „aby súd zastavil matku maloletého v tomto šialenom konaní“. Uviedol, že verí tomu, že súd matke maloletého nikdy nepovolí vycestovať s maloletým natrvalo do Švajčiarska, „lebo ak by sa to stalo, tak maloletého X. navždy stratí a už nikdy ho nebude vidieť“. On ako X. otec, X. súrodenci J. a V. a stará mama, majú právo vytvárať si s X. vzťah a väzby, čo by pri trvalom vysťahovaní maloletého X. do Švajčiarska už nebolo možné.

9. Vo vyjadrení zo dňa 26. 01. 2023 k vyjadreniu matky zo dňa 02. 01. 2023 otec maloletého X. prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že matka maloletého vo svojom podaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu opätovne poukázala na zhoršujúci sa zdravotný (psychický) stav maloletého, ktorý mu mal spôsobiť otec. Matka v odvolaní doslova uviedla, že mu otec spôsobil „obrovské psychické vypätie“, no táto skutočnosť nebola podľa otca doteraz zo strany matky preukázaná. Vstupné informácie pre PhDr. Pinkovú a MUDr. Fízíkovú boli podľa otca produkované výlučne matkou, pričom bežnou praxou sa stávajú už aj online vyšetrenia maloletého, ktorých relevanciu tak ako aj relevanciu predošlých vyšetrení maloletého otec spochybňuje. Matka maloletého sa podľa otca snaží vzbudiť dojem, že otec nemal s maloletým žiadny vzťah, čo je však podľa neho v absolútnom rozpore s doteraz produkovanými dôkazmi, ktoré súdy naprieč všetkými konaniami vykonali, ako aj v rozpore s elementárnou logikou. Aj z vyjadrenia matky zo dňa 02. 01. 2023, je podľa otca maloletého zrejماً opätovná snaha matky dať do popredia naratív, v rámci ktorého matka maloletého tvrdí, že otec nikdy nemal s maloletým vytvorený vzťah a že pôvodcom všetkých psychických problémov maloletého je otec maloletého, pričom stav maloletého sa stále len zhoršuje, čomu podľa matky môže pomôcť len zamedzenie kontaktu s otcom, zamedzenie stretnutiam s pracovníčkami z centra pre deti a rodiny Úsmev ako dar, s následným presťahovaním sa maloletého do Švajčiarskej konfederácie. Zhoršujúci sa psychický stav maloletého za situácie, kedy sa otec s maloletým de facto nestýka, netelefonuje s ním, ani iným spôsobom sa s maloletým nekontaktuje a za situácie, kedy sa neuskutočňujú stretnutia s pracovníčkami z centra pre deti a rodiny Úsmev ako dar, označil otec maloletého za účelové konanie matky. V uvedenej súvislosti otec maloletého uviedol, že na konanie matky poukázal Krajský súd v Banskej Bystrici v uznesení zo dňa 30. 06. 2022 sp. zn. 17CoPno/2/2022, z ktorého odseku 6.3 odcitoval nasledovné: „.....naopak podľa podávaných psychologických a psychiatrických správ sa zdravotný stav maloletého čoraz viac zhoršuje bez zrejmeho konkrétneho dôvodu spočívajúceho v osobe otca); na záver odvolací súd dodáva aj to, že zo zvukového záznamu doloženého otcom zo dňa 30.01.2022 je odvolaciemu súdu zrejماً bezproblémová komunikácia maloletého s otcom, ktorý (maloletý) otcovi nadšene opisuje a vysvetľuje počítačové hry a až po prerušení telefonátu zo strany matky v dôsledku výpadku elektriny záujem maloletého o opätovný telefonát s otcom opadol, na základe čoho sa odvolaciemu súdu nejaví taký negatívny vzťah maloletého k otcovi ako opisuje matka....“.

Taktikou matky je podľa otca maloletého vytvoriť z otca maloletého pred súdom „monštrum“, za výdatnej podpory správ a odporúčaní PhDr. Pinkovej a MUDr. Fízíkovej, ktorých objektivita je podľa otca blížiac sa k nule, o to viac od času, kedy otec opakovane kritizoval a spochybňoval ich odbornosť, čo malo a má podľa jeho názoru nepochybne vplyv „na ich tendenčné a účelové správy a závery vyšetrení maloletého“.

Otec maloletého v predmetnom vyjadrení ďalej uviedol, že tak, ako už v predošlých podaniach uviedol „argumentácia matky maloletého názorom maloletého je prejavom dôkaznej núdze matky, ktorá tvrdí, že presťahovanie maloletého do Švajčiarskej konfederácie je prianím maloletého, ktorému je aj v tejto súvislosti prezentovaný naratív, že otec s jeho vysťahovaním nesúhlasí, čo samozrejme môže subjektívne pôsobiť na názor maloletého, ktorý je však len v prostredí matky, preto nevie, a to aj s ohľadom na svoj vek, objektívne posúdiť vplyv takej zásadnej zmeny na jeho ďalší život a vývoj akou je odsťahovanie sa do iného štátu a ani dopady na doteraz vytvorené väzby s otcom, ktorých pretrhnutie matkou môže byť jediným dôvodom, ktorý môže maloletého X. ohroziť na jeho psychickom zdraví.“

V nadväznosti na uvedené otec maloletého Nicolasa v odvolaní uviedol, že ak nemal ako otec so synom vytvorený žiadny vzťah, tak sa pýta, čo sa dialo medzi rokom 2015 (kedy došlo k rozpadu vzťahu otca

a matky maloletého) a koncom roka 2018, (kedy bol nútený podať návrh na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému X.). S maloletým X. trávil vtedy každú voľnú chvíľu a ak matka tvrdí, že s maloletým nemal a nemá vybudovaný vzťah, tak potom podľa jeho názoru klame a účelovo zavádza súd. Na základe vyššie uvedeného otec maloletého X. navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

10. Na predmetné vyjadrenie otca maloletého reagovala matka maloletého vo vyjadrení zo dňa 30. 01. 2023, kde v podstate zopakovala svoju argumentáciu uvedenú v odvolaní a v naň nadväzujúcich vyjadreniach k vyjadreniam otca maloletého a uviedla, že zotrváva na svojom apelačnom návrhu; v podaní zo dňa 27. 03. 2023 sa matka maloletého vyjadrila k vyjadreniu otca maloletého zo dňa 26. 01. 2023. Spolu s podaním zo dňa 17. 04. 2023 matka maloletého predložila súdu správu detskej psychiatricky maloletého MUDr. Fizíkovej označenú ako VEC: „Vyjadrenie k zdravotnému stavu počas obdobia: September 2022 - Marec 2023“. Z vyššie uvedeného dôkazu je podľa matky maloletého zrejmé, aké problémy maloletému boli diagnostikované. Z uvedenej správy podľa matky maloletého podrobne vyplýva, že prácou psychiatricky bolo zistené, že problémy maloletého sa viažu na jeho skúsenosti s otcom. Psychiatricka maloletého v uvedenej správe uviedla informáciu, že s otcom maloletého bola najskôr v telefonickom kontakte počas 09/2021; následne v 10/2021 sa uskutočnil rozhovor v jej ambulancii. Otec nevyjadril žiadnu snahu o podporu dieťaťa a o spoluprácu pri jeho liečbe a terapii - naopak, zo strany otca dochádza k znevažovaniu práce psychiatricky a klinickej psychologičky. Matka zdôraznila, že psychiatricka maloletého vyzvala na rešpektovanie vážnosti psychického stavu maloletého a žiadala, aby neboli spochybňované odborné lekárske či psychologické nálezy, rovnako ako je dôležité poskytnúť maloletému odstup od celej situácie a vytvoriť mu priestor, aby sa sám, spontánne a bez nátlaku rozhodol obnoviť kontakt s biologickým otcom v rámci rešpektovania jeho práva na život a zdravie. S poukazom na uvedené, matka maloletého X. uviedla, že naďalej považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie (ktorým súd prvej inštancie návrh matky z dôvodu, že je zle načasovaný zamietol) za nesprávne, pretože podľa matky maloletého v momentálnej situácii nie je na prospech maloletého riešenie jeho vzťahu k otcovi, ktorého odmieta.

11. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie matky maloletého X. v súlade s ust. § 65 a s ust. § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým súd prvej inštancie návrh matky zamietol podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že udelil súhlas za otca maloletého s vystaňovaním maloletého X. F., nar. XX. XX. XXXX, štátneho občana SR, do Švajčiarskej konfederácie.

12. Po prejednaní odvolania matky maloletého X. odvolací súd uvádza, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nepovažuje za vecne správny, preto ho, tak ako je vyššie uvedené, podľa ust. § 388 CSP zmenil, a to z nasledovných dôvodov.

13. Podľa § 43 ods. 1, veta tretia Zákona o rodine, názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

14. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.

15. Podľa článku 5 Zákona o rodine, spoločnosť dbá o výchovu detí a uspokojovanie ich hmotných a kultúrnych potrieb, stará sa o ne a chráni ich prostredníctvom štátnych orgánov, spoločenských organizácií, školy, kultúrnych, osvetových a zdravotníckych zariadení.

16. Podľa Čl. 4, prvá časť vety druhej Základných princípov Civilného mimosporového poriadku, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme.

17. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru OSN o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnyimi alebo zákonodárnymi orgánmi.

18. Podľa Článku 12 ods. 1 a 2 Dohovoru OSN o právach dieťaťa, štáty-zmluvné strany musia zabezpečiť dieťaťu, ktoré je schopné si utvárať vlastné názory, právo ich vyjadrovať slobodne vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú, pripisujúc názorom dieťaťa váhu podľa jeho veku a zrelosti. Za týmto účelom sa dieťaťu poskytuje možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho týka, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

19. Z obsahu odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, na čom súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, ktorým návrh matky maloletého zamietol. V odseku 17. odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku súd prvej inštancie okrem iného uviedol, že „ sú mu zrejme dôvody a pohnútky matky na vystaňovanie do cudziny tak, ako ich opísala v podanom návrhu a na pojednávaní. Tieto sú aj plne pochopiteľné a za iných okolností (za normálneho fungovania dieťaťa so svojim biologickým otcom) aj podporiteľné. Súd však návrh matky považuje za zle načasovaný, pretože za prvoradé považuje riešenie momentálnej situácie medzi otcom a maloletým X. a s tým súvisiaci zdravotný stav dieťaťa. Vystaňovaním do Švajčiarska by sa podľa názoru súdu problém nevyriešil, dokonca by sa mohlo stať, že by sa väzba otca s dieťaťom nenávratne prerušila“. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie v odseku 18. odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že „maloletý X. svoj názor prezentoval pred psychologičkou ako aj pred kolíznou opatrovníčkou. Súd pri vyhodnotení vyjadreného názoru vychádzal z toho, že dieťa vo veku 9 rokov síce vie zrozumiteľne sformulovať svoj názor, a to na základe chápania určitých skutočností, ktoré sú mu okolím prezentované. Súd vzhľadom na momentálne citové a psychické rozpoloženie dieťaťa nemohol dieťa vypočuť. Bolo vypočuté kolíznym opatrovníkom, následkom čoho u maloletého došlo k zhoršeniu psychického stavu. Uvedená reakcia dieťaťa preukazuje to, že jeho názor môže byť ovplyvnený jednak zdravotným stavom, a jednak aj skutočnosťou, že momentálne je výhradne v spoločnosti matky, ktorá má na vec jednoznačný názor. Je potom prirodzené, že tento názor zdieľa aj dieťa. Súd má za to, že dieťa nedokáže vyhodnotiť všetky dôsledky, ktoré trvalé vystaňovanie do cudziny so sebou prináša a to zvlášť za situácie, v ktorej sa dieťa momentálne nachádza.“

20. Po prejednaní odvolania matky maloletého odvolací súd uvádza, že sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že názor maloletého, obsahom ktorého je prejavená vôľa maloletého vystaňovať sa s matkou do Švajčiarska môže byť ovplyvnený jednak zdravotným stavom maloletého a jednak skutočnosťou, že „momentálne je maloletý výhradne v spoločnosti matky, ktorá má na vystaňovanie do Švajčiarska jednoznačný názor, ktorý celkom prirodzene zdieľa aj dieťa“, ktoré podľa súdu prvej inštancie nedokáže vyhodnotiť všetky dôsledky, ktoré trvalé vystaňovanie do cudziny so sebou prináša. Uvedený záver súdu prvej inštancie odvolací súd považuje za rozporný so zmyslom a účelom vyššie citovaného čl. 12 Dohovoru OSN o právach dieťaťa, ktorý spolu s vnútroštátnou právnou úpravou kladie dôraz na prejavený názor dieťaťa, pričom zdôrazňuje, že je tento názor dieťaťa potrebné brať do úvahy. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že od prejaveného názoru dieťaťa sa v každom konkrétnom prípade odvíja správne vyextrahovanie - vyvodenie najlepšieho záujmu dieťaťa (čl. 3 Dohovoru OSN o právach dieťaťa), ktorý - najlepší záujem dieťaťa judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva preferuje v porovnaní so záujmom rodiča, čo in concreto znamená, že pokiaľ rodičom nerešpektovaná vôľa dieťaťa vedie až k jeho pocitu bezmocnosti z dôvodu spochybňovania jeho autenticity, nemôže byť v najlepšom záujme dieťaťa neumožniť mu vystaňovať sa spolu s matkou, v ktorej osobnej starostlivosti dieťa je, do Švajčiarskej konfederácie a trvať na tom, že je potrebné vyriešiť momentálnu situáciu medzi otcom a maloletým a s tým súvisiaci zdravotný stav maloletého, keď navyše vzťahové problémy otca s maloletým nemajú „momentálny“ charakter, ale sú dlhodobé. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletý X. v rámci terapie pred detskou klinickou psychologičkou PhDr. G. J. dňa 21. 03. 2022 rozprával o zážitkoch z nedávnej dovolenky vo Švajčiarsku, pričom uviedol, že si vie predstaviť tam ísť s mamou žiť (správa PhDr. G. J. zo dňa 25. 03. 2022, č. I. 14 spisu). Podobne maloletý X. svoj názor presťahovať sa do Švajčiarska prezentoval pred kolíznym opatrovníkom v rámci sociálneho šetrenia dňa 26. 07. 2022, kedy uviedol, „že sa chce presťahovať do Švajčiarska“ (správa kolízneho opatrovníka zo dňa 23. 08. 2022, č. I. 130 spisu). Prejavenej vôli maloletého Nicolasa súd prvej inštancie nedal, tak ako je vyššie uvedené, potrebnú váhu (nebral ju do úvahy), keďže maloletého Nicolasa považoval za ovplyvneného matkou, čo vzhľadom na vek a s tým súvisiacu rozumovú vyspelosť maloletého nemožno považovať za rozhodujúci argument, navyše keď sám súd prvej inštancie v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že dôvody matky maloletého vystaňovať sa s maloletým do Švajčiarska za manželom, kde manžel matky maloletého dlhodobo žije a má tam vytvorené zázemie, ktoré vie

poskytnúť aj maloleťému, možno považovať za pochopiteľné a za istý okolností (ktorými okolnosťami je normálne fungujúci vzťah maloleťého s jeho biologickým otcom) aj za podporiteľné.

21. Po prejednaní odvolania matky maloleťého X. proti predmetnému rozsudku okresného súdu, odvolací súd ďalej uvádza, že s prihliadnutím na Čl. 5 Základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, z ktorého vyplýva, že záujem maloleťého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní o všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a Čl. 4, veta druhá Základných princípov Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého „ak je účastníkom konania maloleťé dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme“, rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je v najlepšom záujme maloleťého X., pretože nezodpovedá prejavenej vôli maloleťého X. pred psychologičkou dňa 21. 03. 2022 (správa detskej psychologičky PhDr. Pinkovej zo dňa 25. 03. 2022) a pred kolíznym opatrovníkom dňa 26. 07. 2022 (správa kolízneho opatrovníka zo dňa 23. 08. 2022), ktorá skutočnosť bola súdu prvej inštancie v čase jeho rozhodovania známa. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie mal v čase svojho rozhodovania vedomosť o tom, že maloleťý X. sa chce vysťahovať s matkou do Švajčiarskej konfederácie, napriek tomu návrh matky maloleťého X. zamietol konštatujúc, že maloleťý nedokáže vyhodnotiť všetky dôsledky, ktoré trvalé vysťahovanie do cudziny so sebou prináša a to zvlášť za situácie, v ktorej sa maloleťý X. momentálne nachádza. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje odvolací súd za rozhodnutie, ktoré je v rozpore s prejavovým želaním maloleťého vysťahovať sa spolu so svojou matkou do Švajčiarskej konfederácie a tým pádom je aj v rozpore s jeho najlepším záujmom v zmysle č. 3 ods. 1 Dohovoru OSN o právach dieťaťa, ktorý je daný predovšetkým tým, čo si maloleťý X. skutočne želá a čo chce, pričom súd prvej inštancie nemal ani poukazujúc na momentálne citové a psychické rozpore maloleťého X. dôvod jeho prejavenej vôľu spochybňovať. V uvedenej súvislosti poukazuje odvolací súd na vyššie citované články 3 ods. 1 a 12 Dohovoru OSN o právach dieťaťa (ďalej aj „Dohovor“), z ktorých vychádza aj naša vnútroštátna právna úprava (Čl. 4, veta druhá Základných princípov Civilného mimosporového poriadku a Čl. 5 Základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine), v zmysle ktorých posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa musí zahŕňať rešpektovanie práva dieťaťa vyjadriť slobodne svoj názor a brať do úvahy jeho požiadavky v každej záležitosti, ktorá sa ho týka.

22. Na základe uvedených skutočností odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým súd prvej inštancie návrh matky zamietol, podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku konštatujúc, že vysťahovanie maloleťého Nicolasa do Švajčiarska automaticky neznamená prerušenie akéhokoľvek kontaktu s jeho biologickým otcom a neznamená ani prekážku brániacu v úprave styku, ktorého určenie vhodnosti, rozsahu a formy je v súlade s tam vykonaným dokazovaním na rozhodnutí súdu v konaní o úpravu práv a povinností k maloleťému X. v neprávoplatnej časti, ktorou je práve časť, týkajúca sa úpravy styku otca s maloleťým.

23. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti I. výroku nenapadnutého odvolaním ponechal odvolací súd nedotknutý.

24. O trovách prvoinstančného a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

a) ktorému súdu je určené,

b) kto ho robí,

c) ktorej veci sa týka,

d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnenne premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP), a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).